

8. SINIF TÜRKÇE DERSİ HECCE YAYINLARI 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI (SENARYO 4)

T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

Bugün eş dost ziyaretlerinde ikramın başını çeken kahve öyle gelişigüzel pişirilmez. Hele ki ziyarete gelen konuk bir kahve tiryakisi ise özen göstermek gerekir.

1. Altı çizili kelimelerin metinde kullanıldığı anlamı yazınız. (15 puan)

İkram: **sunum, sunulan şey**

Gelişigüzel: **özensiz, üstünkörü**

Tiryaki: **kahve, çay vb. keyif veren maddelere alışmış olan**

T.8.3.6. Deyim, atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.

2. Adamın biri Nasrettin Hoca'ya misafir olmuş. Hoca elinden geleni yapmış. Tam yatacaklarken misafirin canı üzüm istemiş. Misafir bunu açıkçası söyleyememiş. Bir makam tutturarak "Bizim iller, yatarken üzüm yerler." demiş. Bu saatte üzüm çıkarmak, ikram etmek Hoca'nın işine gelmemiş. "Bizde öyle adet yoktur. Saklarlar güzün yerler." demiş.

Okuduğunuz metinde geçen altı çizili deyimlerin kazandığı anlamı yazınız. (10 puan)

Elinden geleni yapmak: **gücünün yettiği kadarını yapmak**

İşine gelmemek: **çıkartına, amacına uygun olmamak**

T.8.3.8. Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.

3. Aşağıdaki cümlelerde yapılan anlatım bozukluklarının nedenini ve cümlelerin doğru biçimlerini yazınız. (20 puan)

a. Bahçeye ağaçlar sonbaharda dikilecek, gelecek yıl meyve toplanacak.

Öge eksikliği/ yer tamlayıcısı eksikliği 5 puan

Bahçeye ağaçlar sonbaharda dikilecek, gelecek yıl ağaçlardan meyve toplanacak (5 puan)

b. Bazı insanlar görevlerini yerine getirmiyorlar.

Özne – yüklem uyumsuzluğu /Tekillik çoğulluk bakımından uyumsuzluk (5 puan)

Bazı insanlar görevlerini yerine getirmiyor. (5 puan)

T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.

4. Karbon ayak izi, insan faaliyetlerinin çevreye verdiği zararın ölçüsü olarak adlandırılabilir. Birimi karbondioksit cinsinden ölçülür. Birinci ve ikinci karbon ayak izi olarak ikiye ayrılır. Birincisi evlerimizdeki enerji tüketimi ve fosil yakıtların yanması sonucu oluşan karbondioksit; ikincisi kullandığımız ürünlerin üretiminde ortaya çıkan karbondioksit. Dünya hızla iklim krizine doğru giderken durdurmak imkânsız ama karbon ayak izimizi azaltarak yavaşlatmak elimizde. Güneş panelleri kullanmak, çevreci enerji firmalarının ürünleri almak, bina yalıtımı yapmak, gereksiz olan ışıkları kapatmakla işe başlayabiliriz.

a. Okuduğunuz metne göre karbon ayak izi nedir? (5 puan)

Karbon ayak izi, insan faaliyetlerinin çevreye verdiği zararın ölçüsü olarak adlandırılabilir

b. Karbon ayak izi nasıl azaltılabilir? 5 puan

Güneş panelleri kullanarak, çevreci enerji firmalarının ürünleri alarak, bina yalıtımı yaparak, gereksiz olan ışıkları kapatarak başlangıç seviyesinde karbon ayak izi azaltılabilir.

T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

5. Ay yıldızı, gökyüzünün
Ayla yıldızından yüksek
Türk'ün alın yazısıdır;
Türk'tür onu yükseltecek.

Vazifemdir bayrağımı
Üstün tutmak her bayraktan.
Can veririm, kan dökerim
Vazgeçemem ben bu haktan.

Şiirin ana duygusunu yazınız. (5 puan)

Bayrak sevgisi

T.8.3.24. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.

6. Uygur ilinde Hulin adında bir dağ vardı. Bu dağdan Tuğla ve Selenge adında iki ırmak çıkardı. Bir gece iki ırmak arasındaki ağacın üzerine gökten mavi ışık indi. Halk bu ışığı takip etti. Mukaddes ışık, ağacın gövdesinde uzun süre durdu. Ağacın gövdesinden musiki sesleri geliyordu. Bir gün ağacın gövdesi yarıldı ve içinden beş çocuk çıktı.

Okuduğunuz metinde gerçek ve kurgusal unsurlara örnek cümle yazınız. (10 puan)

- a. Gerçek: **Uygur ilinde Hulin isimli dağ vardı.** (5 puan)
- b. Kurgu: **Bir gün ağacın gövdesi yarıldı ve içinden beş çocuk çıktı.** (5 puan)

T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

7. Karadağ yaklaşık 700 bin nüfusa sahip bir balkan ülkesidir. Dünyanın en küçük ülkeleri arasında sayılan Karadağ'da Türklere rastlamak mümkündür. Doğal güzellikleri ve denizinin güzelliği nedeni ile gemi ve yat turizmi fazladır. Yaklaşık 400 yıl Osmanlı hâkimiyeti altında kalmıştır. Osmanlının Balkanlardaki eserlerini görmek için Karadağ'a mutlaka gidilmelidir.

Bu metinden neden-sonuç ve amaç-sonuç cümlesine örnek veriniz. (10 puan)

- a. Neden-sonuç cümlesi: **Doğal güzellikleri ve denizinin güzelliği nedeni ile gemi ve yat turizmi fazladır.** (5 puan)
- b. Amaç-sonuç cümlesi: **Osmanlının Balkanlardaki eserlerini görmek için Karadağ'a mutlaka gidilmelidir.** (5 puan)

T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

8. Son yıllarda birçok hayvan türünün yok olduğunu ya da neslinin tükenmek üzere olduğunu biliyoruz. Doğayı Koruma Birliği Komisyonu raporuna göre, hayvan türlerinin %25'i yok olma tehlikesi yaşıyor. Geçtiğimiz 100 yıl içinde 1000 kadar türün nesli yok olmuş. 26 memeli türünün 24'ünün yok olma sınırında olduğu da komisyon raporunda belirtilmiş.

Bu metinde hangi düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır, örnekle açıklayınız. (10 puan)

Sayısal verilerden yararlanma kullanılmış. Doğayı Koruma Birliği Komisyonunun yaptığı araştırmaya ait sayısal veriler verilmiş. (5 puan)

T.8.4.16. Yazdıklarını düzenler.

9. Necip Fazıl, 09. Haziran. 1904te İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Henüz küçük yaşlarda dedesinden okuma yazmayı öğrenen şair aile dostları olan Mustafa efendiden Kur'an dersleri almıştır. Necip Fazıl, "Çile" ve "kaldırımlar" şiirlerinin şairi olarak tanınır.

Bu metindeki noktalama ve yazım yanlışlarını bularak doğrusunu yazınız. (10 puan)

Necip Fazıl, 09 Haziran 1904'te İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Henüz küçük yaşlarda dedesindenokuma yazmayı öğrenen şair aile dostları olan Mustafa Efendi'den Kur'an dersleri almıştır. Necip Fazıl, "Çile" ve "Kaldırımlar" şiirlerinin şairi olarak tanınır.